

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quid Angeli in beata Maria admirati sint excellentiæ singularis. Serm. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

salutaria precari, vicem tibi redditurus. Neque enim minus, sed multo plus, quam tu ipsum te diligit. Verum obijcis: Si fortasse quis Psalmum dicat aut hymnum, pro deprecando morbo aut alio malo, cuius cum nulla sit in Psalmo mentio, putas orationem esse ridiculam? Respondendum: Si hominem rogares mortalem, necesse foret, ut verbis uteretur huiusmodi, quibus tuum desiderium mentisque conceptum intelligeret. At modo tu loqueris Deo, opus non est, ut illum instruas, narresque quid velis. Affectus tuus clamat, desiderium opter, mens tua oret. Nihil enim refert, quibus verbis utaris. Neque enim verba, sed mens tua loquitur Deo: nec verba, sed mentem tuam attendit Deus. Ut igitur quibusvis verbis, hisque potissimum, quæ cor tuum magis quietant, stabiliunt, eleuant, afficiunt, inflammantque ad Deum, siue ea sint ad tui humiliationem, siue ad Dei laudem. Haudquaquam enim verbis tuis, sed cordi tuo ac desiderio mentis tuæ respondet Deus, qui est benedictus in secula, Amen.

IN SOLENNITATE ASSUMPTIONIS GLORIOSISSIMÆ SEMPER VIRGINIS DEI GENITRICIS MARIE.

Quid Angeli in beata Maria admirati sint excellentia singularis.

Sermo I.

Qua est ista, quæ ascendit de deserto, delitijs affluens, innixa super dilectum suum? Cant. VIII. Admirantium verba sunt hæc angelorum de Mariæ excellentijs & gloriæ nouitate in eius assumptione inter se seiscitantium. Porro nemo, quod antiquum aut multis commune est, miratur, permulta enim circa nos fieri conspiciamus, quorum nulla possent ingenia ratione perscrutari: verum quæ assidua sunt, nemo est qui miretur. At si nouum insolitumve quid euenerit, stupent & inquirent omnes. Cùm ergo gloriosa Mariæ assumptio non mortales, sed æthereos spiritus in sui exciter admirationem, liquet nouum quid & præeminens in illa fuisse conspectum, quod vel tantos moueret diuinorum secretorum contemplatores, ut inter se disquirentes, *Quæ est ista*, dicerent, quæ ascendit de deserto? &c. Mirabantur autem (ut ex multis pauca recensamus) pulchritudinem eius inæstimabilem dignitatem incomprehensibilem, & (quia de eius assumptione loquimur) incomparabilem sublimitatem. Mirabantur, inquã pulchritudinem eius inæstimabilem. Quid ni mirentur? Quis non gratissimum eius miretur decorem, in qua à planta pedis vsque ad verticem capitis non erat macula? Quis non stupeat pulchritudinem eius nimiam, in qua nihil, quod reprehendi, nihil duod posset despici, nihil quod non beari, nihil conspicitur quod non certatim summus viribus debeat prædicari. Quis denique non laudet eius venustatem, quam in Canticis tam crebrò, tamque abundè Spiritus sanctus commendans, *Quam pulchra es* (inquit) *& decora charissima in delitijs. Pulchra es amica mea, suavis & decora. Item: Totā pulchra es amica mea & macula non est in te. Item: Veni columba mea, formosa mea*, & id genus cetera. Testantur autem pulchritudinem eius foeminae illæ singulares (Sara, Rebecca, Rachel, Abisac, Indith, Hester loquor) typum Mariæ gerentes, quas omnes

Quid Angeli in B. Mariæ assumptione admirati sint.

Pulchritudo Mariæ inæstimabilis.

Cant. 7.
Cant. 6.
Cant. 4.
Cant. 2.
Mulieres quænam gesserint typum B. Mariæ.

Decor Ma-
riæ spiritua-
lis quantus
facit.

Anselmus.
Augustin.

Puritas B.
Mariæ per
quasnam
creaturas
figurata sit.
Cant. 6.

Hieron.

Ecc. 24.

Ecc. 35.

Tria vas cō-
gruum effi-
cientia vri
fuerint in
Maria.

Animæ iu-
stæ pulchri-
tudo quāta.

omnes eleganti forma, incredibili pulchritudine, & omnium oculis gratia-
sas pagina vetus commemorat. Si igitur illæ cæteris mulieribus præstant,
quæ typum gerunt Mariæ, & imaginem quantum ipsa, in quæ veritas luce,
excellere & supergredi credenda est vniuersas? Cæterum non ambigenus cor-
poralem eius pulchritudinem (tametsi eximia probetur) non tam in admi-
rationem venisse angelis, quam decorem eius spiritalem, qui vel inde quam
maximè creditur emuisse, quod Maria omni caruerit macula, plena omni
fuerit virtute & gratia præfulgens, denique excellentissima gloria. Quia ve-
rò vt singula perstringam, Maria immunis fuit ab omni macula, non habuit
in se, quod mentis possit pulchritudinem puritatemque minuere, obfuscare
aut præpedire, quin potius tota pulchra, tota candida, tota semper fuit imma-
culata, quippe quam decuit, vt verbis vtat Anselmi, tanta puritate nitere,
qua sub Deo non posset maior intelligi. Vnde Augustinus ait: Maria mater
Iesu electa est super omnes creaturas, & prælecta, vt de mundissima matre
mundissimus nasceretur filius: quia sicut Christus habuit in celo patrem
immortalem & incorruptibilem, sic & in terra matrem habuit omni cor-
ruptione carentem. Sicut igitur corporalis eius venustas veteri scripturarum
serie per mulieres speciosissimas figurata est, ita mentis decor & puritas eius
per creaturas mundissimas & apprimè decoras describitur, auroram, lunam,
solem. Vnde in Canticis: *Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens,
pulchra vt luna, electa vt sol?*

Verùm quia ad perfectæ pulchritudinis rationem non hoc solum suffi-
ceret, nulla deuenustari labe, ne videlicet aliquid eius defit decori, gratiarum
idcirco etiam donis (vt secundò loco posueram) & virtutum muneribus
excellentiſsimè fuit ornata. Si quidem, teste Hieronymo, nihil virtutis, ni-
hil gratiæ, nihil est candoris, quod non resplendeat in Maria. Nam cætera
quidem sanctis per partes datur gratia, Mariæ verò se simul infudit gratiæ
plenitudo. Vnde de se ipsa dicit: *In me omnis gratia via & veritas, in me omnis
spes vite & virtutis.* Cui & quod in eodem libro scriptum est, non incongrue
tribuitur: *Quasi vas auri solidum ornatum omni lapide præcioso.* Perpulchrè qui-
dem Maria vas dicitur, quippe ad gratiarum suscipiendam plenitudinem
maximè idoneum. Tria namque sunt, quæ vas (quo præciosus liquor inreget
seruandus est) congruum efficiunt: profunditas qua multum recipiatur: pu-
ritas, ne qui receptus est liquor corrumpatur: soliditas, ne perfluat, quod re-
conditum est. Hæc electissimum vas, de quo loquimur, habet Maria, quando-
quidem, profunda est humilitate, pura virginitate, solida integritate. Est
verò & aureum quia claret puritate, rubet charitate, splendet nulla infecta
rubigine. Et iterum: Solida est, & fidei & perseverantiæ stabilitate omni lapi-
de, id est, omni virtutum & gratiarum munere præciosissimo adornata.
Quid igitur mirum, si talis animæ tam pulchræ, tam speciosæ, tam candidæ
cælestium agmina mirentur decorem. Nam si iustæ cuiuslibet animæ tanta
vincat splendorem, quanta huius singularitatis animæ pulchritudo cre-
denda est, quæ non communes, sed supremas omnium virtutum
excellencias, omnium gratiarum extremas, quas potuit suscipere, in
se collegit perfectiones. Accedit autem postremo ad decoris eius consum-
matio.

IN FESTO ASSVMPT. B. MARIÆ.

521

Fulgor glo-
rie in Maria
Mat. 13.
Esaia 64.
Matt. 18.

mationem splendidissimus fulgor gloriæ incomparabilis. De omnibus qui-
dem sanctis scriptum legitur: *Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum.* Cui
modo dubium, quin de cœli regina sanctorum sanctissima sublimius ali-
quid sentiendum sit? Si illi, quorum iustitia in hoc tempore panno compa-
ratur menstruatæ, qui hic septies in die cadunt, in cœlo solis obscurant
fulgorem, quomodo mater iustitiæ, in quam nihil inquinatum intrauit, sole
amicta, induta stola gloriæ, fulgens ineffabili claritate, non exuperet omnia?
Et tantum de primo. Secundum, quod Angelis Mariam fecit admirabilem,
est incomprehensibilis eius dignitas, quæ tanta est, ut maior nec esse, nec pos-
set intelligi. Siquidem extremam Deus potentiam suam in matrem volens,
ostendere, tantam eam fecit, quantam facere potuit. Inde enim quod mater-
nitate Deo coniuncta est, tanta est effecta, tanto honore donata, ut nisi ipsa
Deus esset, maior esse non posset. Summæ quippe dignitatis est, matrem esse
Dei. Vnde deuotissimus virginis amator Anselmus. Mariam alloquens:
Nihil, inquit, tibi domina est æquale, nil comparabile. Omne e-
nim, quod est, aut supra te est, aut infra te est. Quod supra te est,
solus Deus est, quod infra te, est omne quod Deus non est. Et Bernardus: Hæc
est virginis nostræ gloria singularis, & excellentissima prærogatiua Mariæ,
quod vnum eundemq; cum patre filium meruit habere communem. Accedit
autem huic dignitati & alia tam excellens tamq; singularis, ut nulli vnquam
mulierum concessa sit, nec vlli vnquam speranda. Ipsa est virginitatis inte-
gritas cum fecunditate. Siquidem cum in omni muliere honoranda sit vir-
ginitas, in matre est plus quam stupenda. Hoc considerans mellifluus com-
mendator virginis Bernardus: Vnum est, inquit, in quo Maria nec similem
visa est, nec habere sequentem, scilicet gaudium matris cum virginitatis ho-
nore. Quod si adicias, cuius mater est, quæ iam lingua etiam angelica poterit
dignis extollere laudibus Virginem matrem, non cuiuscunque, sed Dei? Item
multa magna fecit Deus in creaturis mundi, nil tamen tam excellens & tam
magnificam fecit opus digitorum Dei, sicut virginem matrem Dei, quam sol
& luna mirantur. Sunt quidem & alia multa, quæ non mediocriter virginis
excellentiæ prædicarent, si non vel temporis angustia, vel deuotionis ino-
pia sermonem nobis succideret. Quis enim exprimet quam singulari-
ter electa, quam studiosè præsignata, quam diligenter fuerit vaticinata? Quis
enunciet conceptionis eius puritatem, generis regij videlicet & sacerdotalis
nobilitatem, vitæ sanctitatem, gratiarum plenitudinem, excellentiam vir-
tutum, exuberantiam meritorum? Omitto castitatis votum, coniugij celi-
batum: raceo quod sine viro impregnata, sine molestia grauida, absque dolo-
re puerpera, ante & post partum virgo semper mansit inuiolata: hæc autem
omnia quid nisi mirabilem, utpote dignissimam & vnicè singularem beā-
tam Mariam prædicant? Et de hoc hæcenus.

Dignitas
Mariæ quā-
ta.

Anselm.

Bernard.

Idem.

Postremò ut tertium attingam, Maria fuit Angelis mirabilis propter suæ
ascensionis incomparabilem sublimitatem. Hæc autem, qua præpollebat su-
blimitas ex tribus comparabatur. Primum est, quod Maria fuit super omnes
choros angelorum exaltata. Et congruè quidem. Nam sicut post Christum
omnibus in hac vita & dignitate prior & meritis fuerat ditior, ita æquum e-
rat, ut coronanda & throno sederet sublimior, & gloria cunctis fulgeret

Sublimitas
ascensionis
Mariæ ex
tribus com-
parata.

Vuu præ-

præstantior. Deinde secundum, quia in gloria fuit consummata, hoc est, anima & corpore fuit glorificata. Dignum quippe erat, ut quemadmodum mense & carne virgo permaneret integra, ita & ex hoc mundo transiens ab omni corruptione seruetur aliena. Tertium, quia ex eius præsentia notis & perpetuis gaudijs curia cœlestis fuit inebriata. Noua quippe regina noui regni, noua mater, nouiter adueniens, noua contemplantibus se & mirantibus non potuit non exerere gaudia dulcissimæ consolationis. Testatur hoc deus Bernardus, dicens. Dum gloriosa virgo cœlos ascendit, etiam supernorum cœlium gaudia copiosis augmentis cumulauit. Et si paruuli nondum nati huiusmodi anima liquefacta est, ut Maria locuta est, quænam fuit illa exultatio cœlestium ciuium, cum & eius audire vocem & videre faciem, eiusque beatæ præsentia meruerunt? Tantæ igitur ac talis reginæ charissimi solenne saluum agentes, excitemus nos omni quo possumus studio ad amorosam cordis impunctionem, ut purificatis affectibus eius excellentiam dignè laudare, eius dulcedinem feruenter amare, eius sublimitatē humiliter venerari, eius diligenter quærere gratiam, eius deuotè imitari virtutem, eius misericordiam abundè consolari, & (ut semel in animam) eius meritis feliciter mereamur saluari, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto uiuit & regnat Deus in seculorum secula, Amen.

Bernard.

Luci.

IN EADEM SOLENNITATE.

*Quomodo in Euangelij lectione beata Maria uita describitur.**Sermo II.*

Intrauit Iesus in quoddam castellum, & mulier quædam Martha nomine, excepit illum in domum suam. Luc. 10. Cordi mihi esset charissimi fratres, ad Virginis dignissimæ honorem (si ingenij facultas suppeteret) in hac eius uocidissima festiuitate non nihil dicere, sed non præsumo: quia cum sanctissimi pariter & doctissimi viri, post multa præclara, quæ ad Virginis huiusmodi præconium extulerant, omnes adhuc ingenij sui vires, tantæ Virginis laude minores confessi sunt, quid est quod ego adijcere non dico ausim, sed nec possum? Attamen quia sermonem fieri exigit ordinis consuetudo, est quod dicitur ad nouitios & simplices me conuertam. Vbi interim doctiores (quibus sermo noster indignus est) patientia sua & Virginem laudent, & me rogo vel tantillo tempore loquentem sustineant. Quo fiet ut ne ipsi quidem tametsi nulla accedat eruditio sine profectu virtutis, aut merito saltem obedientiæ auscultent. Solum, scio, mouere nonnullos vestrum charissimi, Ecclesiæ consuetudo, qua hodie de Martha & Maria Magdalena Euangelium legitur, quod nullam de matre Domini huic maximè eius festiuitati congruam uideatur habere mentionem: quamuis è regione constet Ecclesiam Spiritu sancto directam (cui obmurmurare non licet) nihil indecens, aut sine ratione instituisse, ijs puto ita responderi posse, Euangelium sanè hoc secundum literam, nihil de domina nostra prædicare, at secundum allegoriam haud uolum superesse, quod uitam nobis & merita Virginis tam plenè, tam graphice, tam denique integrè ante oculos depingat, quam hoc quod præfens habemus.

Quò in Euangelio uita B. Mariæ describitur

Quod